మధురాంతకం రాజారాం చివరి కథ

కర్ణామృతం

-మధురాంతకం రాజారామ్

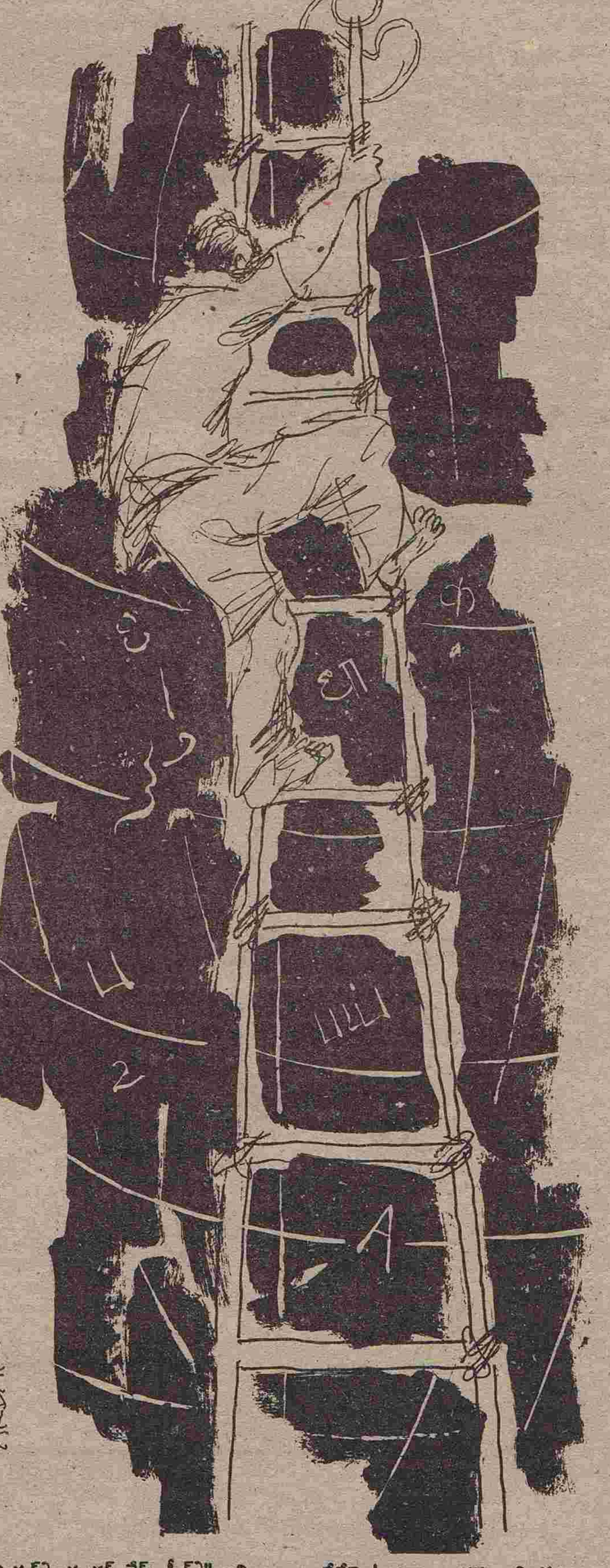

"ఒక 'కథా సంధ్య' ఒక కథక చక్రవర్తికి తుది సంధ్యగా మారింది. అర్ధ శతాబ్ది కాలం పాటు అవిరామంగా కథలల్లి, నాలుగొందల కథా రత్నాలను మూటగట్టుకుని వచ్చిన ఒక ఖద్దరు కండువా నేల జారిపోయింది. కథా మేరువు విరిగి పోయింది''- అంటూ కథా రచయిత డాక్టర్ వి.ఆర్. రాసాని మధురాంతకం రాజారాం మరణానికి దుఃఖిస్తూ ఆదివారం ఆంధ్రజ్యోతి కి ఈ కథ పంపారు. తిరుపతి ఎస్.వి.యూనివర్శిటీలో మార్చి 31న కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో 'కథాసంధ్య' జరిగింది. ఈ సభలో మధురాంతకం రాజారాం ను ఎంతో ఘనంగా సన్మానించారు. రాజారాం రాసిన రెండు కొత్త కథల్లో ఒక దానిని ఆయన కుమారుడు నరేంద్ర సభలో చదివారు. మరొక కథను వి.ఆర్.రాసాని చదివారు. రాసాని చదివిన కథే 'కర్ణామృతం'. ఆ మరుసటి దినమే మధురాంతకం రాజారాం కు చివరి రోజు అయింది. 'కర్ణామృతం' ఆయన చిట్టచివరి కథగా మిగిలింది.

ఏమండీ, కర్ణామృతమన్న మాట అందరూ విన్నదే కదా! ఏమిటది? వేణునాదమా? వీణాగానమా? కలకంఠి కూజితమా? కాదు. వీటికి మించింది మరొకటి వుంది. అదేమిటో? తొందరపడకండి సార్! మనివి చేస్తున్నా.

'ఉడుముకేలరా ఊళ్ళో పెత్తనం అంటారు. నిజమే! ఊళ్ళోకి వచ్చేస్తే... ఎక్కడ దాక్కోవాలి? ఏం తినాలి? ఏవిధంగా బయటపడాలి? ఇలా అన్నీ చిక్కులే దానికి! చిన్నాజీ పరిస్థితి కూడా ఇంచుమించు అలాగే అయిపోయింది. అతడు పుట్టిపెరిగింది... అడవిలో పల్లె. మనిషిన్నీ అడవి పువ్వులాంటి వాడే! అయిదు మైళ్ళ దూరంలోని పేటకొండలో వున్న... చిన్న హైస్కూల్లో చేరడంతో ఆ అడవి పువ్వు గాలికి కొట్టుకొచ్చి నాగరికతా ప్రభంజనంలో పడిపోయినట్టయిపోయింది.

పులిమీద పుట్రలా.. ముగ్గురు కూతుళ్ళున్న మేనమామ ఒకతను... కనీసం ఒక్క కూతురినైనా చౌకబేరంతో సాగనంపాలనుకోడం... చిన్నాజీ పాలిటికి పెద్ద కుట్టైపోయింది. ఆ మేనమామ అతణ్ణి తీసుకెళ్ళి ఇంటరులో చేర్పించాడు. అందులో గట్టెక్కగానే "చాల్లేరా అబ్బాయ్! ఎక్కువగా చదివితే అజీర్ణమే గదా! వుండు, నిన్ను నేను ప్రయోజకుణ్ణిగా చేస్తానం"టూ బెంగుళూరు తీసుకెళ్ళి ఫ్రూట్ టెక్నాలజీలో డిప్లొమా చేయించాడు. ఆ కోర్సు పూర్తికాగానే మేనమామ కూతురికన్నా ముందుగా ఉద్యోగమే అతణ్ణి వలచివచ్చింది.

ఫలవృక్షాల కేంద్రం కోడూరులో 'పినాకినీ ఫ్రూట్ క్యానింగ్ ఇండస్ట్రీస్'లో టెక్నీషియన్‌గా చేరిపోయాడు. మొన్నటి జూన్‌తో అయిదు సంవత్సరాల కోర్సు పూర్తయింది. జులై జరుగుతుండగా ఎం.డి.గారి దగ్గరి నుంచి కబురొచ్చిందంటే.. "ఏమైందో ఏంపాడో! ఏంగతిరా దేవుడా" అనుకుంటూ బెంబేలు పడిపోయాడు. తీరా వెళ్ళి కలిశాక భయపడాల్సిన విషయమేమీ కాదని తెలిసింది. "చూడవయ్యా చిన్నాజీ! నువ్వు నాకు వచ్చావు. మన ఇండస్ట్రీకి ఒక అమూల్యాభరణంగా కుదిరిపోయావు. నీకు మంచి భవిష్యత్తు వుంటుందని నా నమ్మకం. ఫ్రూట్ టెక్నాలజీలో కొత్త కొత్త పద్ధతులు కనిపెట్టడంలో ఆరితేరిపోయిన దేశం ఒకటుంది. మూడు నెలల 'రిఫ్రెష్‌మెంట్' కోర్సు నిమిత్తం నిన్నక్కడికి పంపిస్తున్నాము. ఇండియా నుంచి వెళ్తున్న అయిదుగురు డెలిగేట్స్‌లో నువ్వొకడివి" అన్నారు ఎం.డి.గారు. చిన్నాజీ ఆనంద సంభ్రమాశ్చర్యాలతో ఉక్కిరిబిక్కిరైపోయాడు. 'అడివిలోపల్లె' ఎక్కడ? ఆస్ట్రేలియా ఎక్కడ? చిన్నాజీకి విదేశీ ప్రయాణం అలా ఒనగూడింది.

కొత్త దేశం ఎలావుంది? తిండి తిప్పలేమిటి? ఎదురైన పరిస్థితులేమిటి? స్వదేశానికి వెళ్ళాక... ఎవరైనా అడిగితే చెప్పాలిగదా! విశేష సంఘటనలను గురించి విలక్షణ సన్నివేశాలను గురించి రాసి పెట్టదలచుకున్నాడు చిన్నాజీ. వెళ్ళిన రోజు రాత్రి పడుకోడానికి ముందుగా ఆ పనికి శ్రీకారం చుట్టాడు.

ఆగస్టు 7 మదరాసు నుంచి బయల్దేరి... మలేషియా... క్వీన్‌లాండ్‌ను చుట్టుకుని... మా విమానం సిడ్నీలో నేలను తాకే సరికి... భళ్ళున తెల్లవారింది. రాత్రంతా సరిగ్గా నిద్రలేదనే చెప్పాలి. మూడు సీట్ల వరుసలో.. నా పక్కన ఆంగ్ల దంపతులెవరో కూర్చున్నారు. వాళ్ళు మాట్లాడుతుంటే పచ్చి కొబ్బరాకుతో పీకలు తయారుచేసి 'పీ, పీ' అంటూ ఊదినట్టే వుంది. వెనుకవైపు సీట్లను మలేషియా ముస్లింలు ఆక్రమించారు. వాళ్ళ పలుకుబడిలో అనునాసికాల రొద చెప్పతరంగాదు. ముక్కు మూసిపెడితే, నాలుకపై నుంచి ఒక్క పదమైనా ఊడిపడేటట్టు తోచదు. ముందు వరుసలో కూచున్న ఫిలిప్పైన్స్ బౌద్ధులు, ఎన్నో కొన్ని శతాబ్దాల కిందట.. జన వ్యవహారం, నుంచీ మాయమైపోయిన ఓ పాత భాషను, పునరుద్ధరణ చేయడం కోసం.. సాధన చేస్తున్నట్టున్నారు. వివిధ లోహాల పాత్రల్లో గులకరాళ్ళు వేసి గిలకరించినట్టుందని చెప్పకోవచ్చు. అంతేగాని వాళ్ళు మాట్లాడుకుంటున్నారని చెప్పకోవడానికి మనసొప్పడంలేదు. ఎట్లాగో అర్ధరాత్రి తరువాతెప్పుడో మగత నిద్రపట్టింది. సిడ్నీలో దిగేసరికి కింద భూమి, పైన ఆకాశం, చుట్టూరా దిక్కులు తప్పితే పరిచితమైనవేవీ కనిపించలేదు. ఏరోడ్రోమ్‌లో నుంచి బయటపడటం కోసం దూసుకెళ్తున్న... జనసందోహంలో కానవచ్చిన జీవనోత్సాహమే నన్ను ముందుకు నెట్టుకుంటూ వెళ్ళింది. ఎగ్జిట్ ద్వారానికింక పది బారల దూరం వుండనగా ఒక బ్యానర్ పైన "ముర్రేఫ్రూట్ క్యానింగ్ అండ్ రీసెర్చి ఇనిస్టిట్యూట్, గ్రీన్ వ్యాలీ డౌన్స్" అన్న పేరు కనిపించేదాకా మనసులో దిగులు దిగులుగానే వుండిపోయింది. బ్యానర్ దగ్గర నుంచి ఈవలికి వచ్చిన వ్యక్తులిద్దరు "అర్ యూ ఎన్ ఇండియన్? యువర్ నేమ్ ప్లీజ్?" అని పలకరించారు. ఏం చెప్పాలో తటాలున తోచక 'యస్ యస్ ఐయామ్ చిన్నాజీ!' అన్నాను. 'ఇంతటితో నీ పని క్లోజ్ ఇక మా పని ప్రారంభం' అన్నట్టుగా వాళ్ళు చెరొక వైపునుంచీ పట్టుకుని, నన్ను తీసుకెళ్ళి వ్యానులో పడేశారు. ఇంకా నగరం సరిగ్గా మేలుకోలేదు. భవనాలు, సౌధాలు, ప్రాసాదాలు అని చెప్పకోదగ్గ జనావాసాల మధ్య నుంచి విశాలమైన రోడ్లగుండా వాహనం పరుగిడుతోంది. శివార్లు దాటేటప్పటికి రెండు గంటలు పట్టింది. ఆ పైన దిక్కుల చివర్ల ద్వారా వ్యాపించిన గోధుమ పొలాల గుండా మూడు గంటల ప్రయాణం. అక్కడి నుంచి ఘాటురోడ్డు మొదలు. ఎక్కి దిగేటప్పటికి కొత్త లోకాలలోకి ప్రవేశిస్తున్నట్లు పచ్చగా ఒక లోయ కానవచ్చింది. బహుశా 'గ్రీన్‌వ్యాలీ' అంటే ఇదేనేమో! దృశ్యాలు కనుల విందుగా వున్న మాట నిజమేగానీ, నన్ను రిసీవు చేసుకున్న యువకులు 'టీర్‌క్యాప్' ఒకటి తెరచి పెట్టుకొని, ఆన్ చేసిన టేపు రికార్డరులో.. కాళ్ళకు గజ్జెలు కట్టుకున్న అస్థిపంజరాలు కొన్ని నల్పుతున్నట్టున్న వికట వాట్యానికి అనుగుణ్యంగా... భూతాలు పాడుతున్నాయి. ఉండివుండీ ఉన్మాదులెవరో ముక్తాయింపులు గుప్పిస్తున్నారు. వాయనా, చెవిలో శూలాలు దిగేయడమంటే ఇదేనేమో! శిక్షణాలయం చేరుకునేసరికి గంట పన్నెండు దాటింది. స్నానం చేసి, దుస్తులు మార్చుకుని డైనింగ్ హాల్లోకి వెళ్ళాను. ప్రపంచమంతటి నుంచీ వచ్చిన అరవైమంది డెలిగేట్లు మాటల్ని తూటాల్లా విసురుతూ, తినుబండారాల్ని ఉండ్రాళ్ళకు మల్లే నోట్లోకి గిరాటు కొడుతున్నారు. భారతదేశపు డెలిగేట్లు నలుగురూ భోజనం కాగానే డైనింగ్ హాల్లోనే నన్ను సంధించేశారు. వరండాలోకి తీసుకెళ్ళి పరామర్శించడానికి ప్రయత్నించారు. వాళ్ళల్లో శ్రావణ్, ముఖర్జీ, బలభద్రపాత్రోలకు బెంగాలీ, ఒరియాల్లో తప్పితే ఇంగ్లీషులో నాలాగే అంతంత మాత్రం పరిజ్ఞానం మాత్రం వున్నట్టు గ్రహించాను. మిగిలిన ఇద్దరూ ఉత్తరప్రదేశ్ నుంచీ వచ్చారు. వీళ్ళకు హిందీ కొట్టిన పిండి.

"ఆప్ కా శుభ్‌నామ్? ఆప్ కహాసే ఆయే హై? కహా నౌకరీ కర్‌తే హై? ఆప్ కీ తరఫ్ క్యాక్యాఫల్ మిల్‌తేహై?" అంటూ ప్రశ్నలు రువ్వి చూశారు. చివరకు ఆశాభంగానికి గురైపోయి... సొసగని భార్యకు విడాకులిచ్చేసిన భర్తలకు మల్లే వాళ్ళ గదుల్లోకి వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. ఒక్కొక్కరికీ ఒక గది కేటాయించడం నా పాలిట పెద్ద వరమైపోయింది. చివరగా ఓ మాట చెప్పాలి. ఈ రోజు జీవితంలో చూచి ఎరుగని ప్రదేశాలు చూశాను. పరమ రమణీయమైన ప్రకృతి విలాసాలను దర్శించాను. నిజానికెంతో ఆనందంగా వుండాల్సింది. కానీ ఎందుకో, ఏమిటో ఉత్సాహంగా లేదు. ఏదో పోగొట్టుకున్నట్టుంది. ఏమిటది? ఏమైవుంటుంది?

ఆగస్టు 29: పోయిన వారాంతంలో నన్నుల్ని తోటలకు ప్రసిద్ధి చెందిన ముర్రే నదీవాహక ప్రాంతాలకు తీసుకెళ్ళారు. ఆఫ్రికా పీచ్, పియర్, యాపిల్, ద్రాక్ష. ఇంకా ఎన్నో రకాలు... గుత్తులు గుత్తులుగా వ్రేలాడుతుంటే.. ఎంత ముద్దొస్తున్నాయో! తోటల మధ్య ఓ హోటల్లో వెన్నతో మిళాయించిన ఫ్రూట్ సలాడ్ పెట్టించారు. 'శ్రీనాథు వర్ణించు జిహ్వా జిహ్వ' అన్నారు పోతన్నగారు. నన్నడిగితే ఆ ఫ్రూట్ సలాడ్‌ను రుచి చూచిన జిహ్వే జిహ్వంటాను. ఎడారులు భగవంతుడి ఆగ్రహానికి గుర్తయితే, పండ్ల తోటలు ఆయన అనుగ్రహానికి గుర్తు అనుకున్నాను. బాగానే వుంది. కానీ మనసులో ఏదో వెలితిగానే వుందే! చేజారి పోయిందేదో దొరికి నట్టేలేదే! ఏమిటది? ఏమైవుంటుంది?

సెప్టెంబర్ 15: ముర్రేనదికి ఉపనది 'రాడ్లింగ్'. దానిపైన అపురూప దృశ్యమేదో కానవస్తుందన్నారు. రెండువందల కిలోమీటర్ల బస్సు ప్రయాణం. ఎత్తయిన కొండపేటు నుంచి దూకే జలపాతం, 'సిల్వర్ ఫాల్స్' అంటారట! ఫాల్స్ మాటకేంగానీ దానికొక ఫర్లాంగ్ దూరంలో నదికడ్డంగా ఒక వంతెన నిర్మించారు. ఆ వంతెనపైన నిల్చుంటే ఎదురుగా జలపాతం. పైన ఆకాశం, క్రింద ప్రవాహం, చుట్టూరా నిమ్నోన్నతాలకు అచ్ఛాదనగా పచ్చని ప్రకృతి. ఆ మనోహర దృశ్యాన్ని ఎంతసేపు చూసినా తనివితీరదు. కళ్ళు తరించినట్టయింది. తిరిగి వచ్చాక కూచున్నా, పడుకున్నా, కళ్ళుమూసినా, తెరిచినా ఆ దృశ్యమే మనో నేత్రాల్లో తాండవిస్తోంది. అయినా మళ్ళీ ఏదో గుబులు. స్వదేశంలో వుండగా అనుభవానికి వచ్చిందిగాదు. ఎందుకీ విషాదం? ఎందుకిలా మనసును తొలిచేస్తోంది?

మిగతా 13వ పేజీలో

మూలవ్యాధికి మంచి మూలిక

అత్తిపత్తి

'అత్తపత్తి' అని పిలిచే ఈ మూలికకు తెలుగులోనే అనేక నామాలున్నాయి. దీన్ని 'పెద్దనిద్ర-కంటి'; పెద్దనిద్రకన్ని, ముత్తవవులగం; మునుగుడ మారము, లజ్జావతి, తోట్టాలసింగి; ముడుత తామర; అని కూడా అంటారు. సంస్కృతంలో 'లజ్జాలు' అని శాస్త్రీయంగా 'మైమోజా ప్యూడికా' అని అరిటారు. ఈ మొక్క 'మైమొజేసి' అనే కుటుంబానికి చెందినది.

అత్తపత్తిని ఆంగ్లంలో 'టచ్‌మినాట్' అని 'సెన్సిటివ్' మొక్క అని పిలుస్తారు. ఈ మొక్క పత్రాలు తాకితే ముడుచుకుంటాయి. అందువల్లనే పై పేర్లు వచ్చి వుంటాయి. ఈ మొక్కగడ్డితో కలసి, కలువు మొక్కగా పెరుగుతుంది. ఎక్కువగా బంజరు నేలల్లో, రోడ్ల కిరువైపులా పెరుగుతూ వుంటుంది. నేలమీద పాకుతూ పెరిగి, ఒక మీటరు వరకు వ్యాపిస్తుంది. ఉష్ణమండల, సమశీతోష్ణ మండల ప్రాంతాలన్నింటిలో ఈ మొక్క పెరుగుతుంది. పత్రాలు సంయుక్తంగా వుండి, కాండం మీద కొక్కిలాంటి ముండ్లు వుండి, గులాబి రంగు పుష్పాలు అన్నీ కలసి బంతి మాదిరిగా పొడవాటి కాడమీద ఏర్పడుతాయి. దీని ఫలాలు గుత్తులుగా, ముండ్లు కలిగి కాడమీద ఏర్పడుతాయి. ఇది సీజనల్ మొక్క అయినందున వర్షాకాలంలో ఎక్కువగా దొరుకుతుంది.

ఇక ఈ మొక్కలలో ఏమున్నాయో తెలుసుకుందాము. విత్తనాలలో B సైటోస్టీరాల్, పత్రాలలో అల్కాలాయిడ్లు వున్నాయి. ఆయుర్వేదంలో దీనికి తిక్త, కషాయ, రసము, లఘు, రూక్ష గుణాలు; శీత, వీర్యము, కటు, విషాకము వున్నట్లు వివరించబడివున్నది. దీని వేరు కషాయం మూత్ర వ్యాధులను, మూత్రాశయంలోని రాళ్ళను తొలగించి రక్తాన్ని శుభ్రపరచగలదని దేశీయ వైద్యంలో ఉపయోగిస్తున్నారు. మూలవ్యాధి, మరియు ఫిస్టులా వున్న వారికి, పత్రాలు నూరి 1-2 స్పూన్ల లేక, పత్రాలు, వేరు కలిపి పొడిచేసి 1-2 స్పూన్ల పాలతో ఇస్తే మంచి గుణం కనిపిస్తుందని అన్నారు. వరిబీజం వావునకు, అండవావునకు పత్రాలు నూరి పట్టువేస్తే వావు తగ్గుతుంది. వేర్లకు గర్భనిరోధక లక్షణాలున్నట్లు కనుగొన్నారు. పత్రాలరసం లోనికి తీసుకుంటే, తెల్లబట్ట వ్యాధి తగ్గుతుందని అన్నారు. (గిరిజనులు). వేరు పైబెరడు, చక్కరతో కలపి పొడిచేసి, రోజూ రెండు స్పూన్లు ఆవుపాలతో తీసుకుంటే, పక్షం రోజులలో అతిమూత్ర వ్యాధి తగ్గుతుంది. (హెచ్.ఎఫ్.ఆర్.సి. పరిశోధన). పాలసుగంధి వేర్లు, అత్తపత్తి సమూలంగా సమభాగాలుగా కలిపి, ఎండించి, పొడిచేసి స్పూను పొడిని నేతిలో కలువుకొని తింటే కొంతకాలానికి, మూలవ్యాధి వలన కలిగే బాధలు, ముఖ్యంగా రక్తం పడడం తగ్గుతుంది. (హెచ్.ఎఫ్.ఆర్.సి.).

—ఎస్.వేదవతి

ఇలా చేస్తే సరి

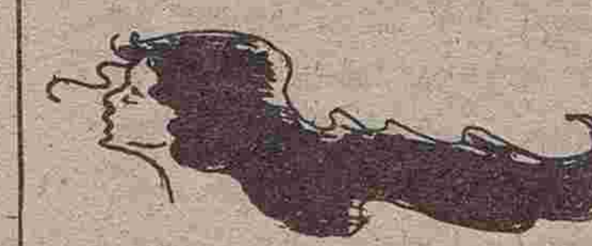

◐ పాలకూర అధికంగా ఆహారం ద్వారా తీసుకుంటే శిరోజాలు ఒత్తుగా పెరుగుతాయి.

◐ అక్కలకర్ర గంధము పెడితే పన్నుపోటు తగ్గును.

◐ పచ్చిపోకలు మాడ్చి పొడి చేసి పళ్ళు తోముకుంటే పళ్ళ నుండి రక్తం కారుట ఆగిపోతుంది.

◐ నల్ల ఉమ్మెత్త పసరు రాస్తే గజ్జిపోతుంది.

ఎన్-శివానంద్

12వ పేజీ తరువాయి

కర్ణామృతం

ఆలోచించాను, ఆలోచించాను. స్ఫురించదే! ఏమిటది? ఏమైవుంటుందది?

అక్టోబర్ 22: ఈరోజు ఆదివారం. రాత్రివేళ. పది గంటలయింది. నా ఆస్ట్రేలియా మకాంలో యిది మరవురాని రోజనుకోవాలి. దాదావుగా ఖండానికంతా కేంద్ర స్థానంగా వున్న ఓ టూరింగ్ స్పాట్‌కు మమ్మల్ని విమానంపైన తీసుకెళ్ళారు. స్వదేశానికి వెళ్ళడానికున్న వ్యవధి కొద్దిరోజులేగదా! మేమందరమూ షాపింగ్ సెంటర్లోకి జొరబడ్డాము. మధ్యాహ్న భోజనానంతరం ఓ మ్యూజియం దర్శించాము. ఓ 'జూ' అంతటా కలయతిరిగాము. గంట నాలుగయింది. అయిదింటికల్లా తిరుగు ప్రయాణం కోసం విమానాశ్రయంలో వుండాలి. మృగశాలనుంచీ ఈవలికొచ్చేసరికి ఓ గుట్టపైన, తెల్లటి కట్టడం ఒకటి కనిపించింది. గోపురం, మండపం, ధ్వజస్తంభం, ఏమిటది? గుడికాదుగదా! మా యింగితాన్ని గ్రహించినట్టుగా "ఎస్. దటీజ్ ఎ టెంపుల్! యుమే గో అండ్ సీ యిట్! బట్ యూషుడ్ రిటర్న్ ఇన్ 15 మినిట్స్" అన్నాడు గైడు. వంద మెట్లున్నాయేమో, గబగబా ఎక్కిపోతున్నాము. స్వదేశీ వేస్తాలు నలుగురితోబాటు మరికొందరు విదేశీ డెలిగేట్లు కూడా నావెంట వస్తున్నారు. పంచ పైనబనీను తొడుక్కొని భుజాల పైన్నుంచీ అంగవస్త్రం వేసుకున్న ఓ కుర్రస్వామి మంత్రాలు చదువుకుంటూ మండపంలో కానవచ్చాడు. గర్భగుడిలో మంచీ పుష్పమాలాంకృతుడైన 'బాలాజీ' దర్శనమిచ్చారు. ఒళ్ళు మైమరచిపోయి 'మీరు తెలుగువాళ్ళా స్వామీ?' అన్నాను. "మీరు ఆంధ్రానుంచీ వస్తిరా? మాది తిరుపతి. మీవూరు?" అన్నాడు కుర్రస్వామి.

"పాకాల, దామల్‌చెరువు, పల్లివేడు.....ఆ పేర్లు విన్నారా? ఆ ప్రాంతంలోనే మావూరు, 'అడవిలో పల్లె'. చాలా దూర దేశం వచ్చేసినట్టనుకున్నా! ఇక్కడ ఈ గుడి, ఈ దేవుడి కైంకర్యంలో మీరు-ఇదంతా చూశాక మా అడవిలో పల్లెకు, ఆస్ట్రేలియాకు అట్టే దూరంలేదనిపించింది. తిరుపతిలో మీ ఇల్లెక్కడ స్వామీ?"

"దిగువ తిరుపతిలో... గోవిందరాజస్వామి గుడిదగ్గర.... దక్షిణమాడవీధి తెలుసునా? అక్కడ్నే మా యిల్లు. నా పేరు పి.బి. వరదాచారి"

"పి.బి. అంటే? ప్రతివాది భయంకర, కాదుగదా?"

"అదే మాయింటిపేరు. మీకెలా తెలుసు?"

దేవుణ్ణిదర్శించుకొనివెళ్ళి మెట్లపైన కూచున్నతోటి శిక్షణార్థులు 'ప్లీజ్'

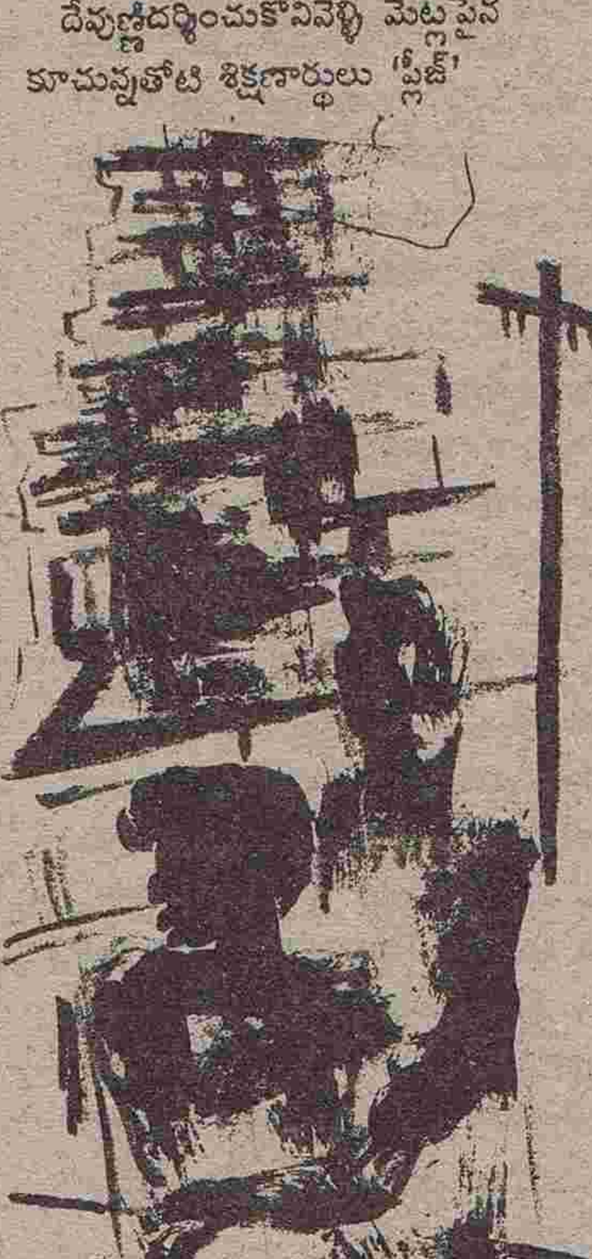

చిన్నాజీ! టైమ్ ఈజ్ ఓవర్! హరీఅప్" అని గొడవ చేస్తున్నాడు.

నేను పట్టించుకోలేదు. నాకెలా తెలుసునంటారా స్వామీ! ఇంటరులో మా తెలుగు లెక్చరర్ ప్రతివాది భయంకర భావనాచారిగారు. పి.బి.బి. అనేవాళ్ళు. మేం మాత్రం, 'పిల్లల్ని భయపెట్టే భల్లూకం' అనుకునే వాళ్ళం. పాపం క్షమించుగాక! చెంపలేసుకుంటున్నాను. నాకు తెలుగులో నాలుగు ముక్కలొచ్చాయంటే అదంతా ఆ మహానుభావుడు పెట్టిన భిక్ష.

"చిన్నాజీ! వుయ్ డోంట్ బాదర్ అబవుట్‌యూ! గోయింగ్ అవేఫ్రమ్ దిస్ ప్లేస్! యు మే స్టే హియర్..." అల్టిమేటం జారీచేసి మిత్రులు కొండదిగిపోతున్నారు.

"ఆ ప్రతివాది భయంకర భావనాచారిగారు మా పెదనాన్నగారే! నేనాయన తమ్ముడి కుమారుణ్ణి".

"అట్లాగా స్వామీ! మా భావనాచారి మేష్టరుగారు బాగున్నారా? ఎక్కడున్నారు? ఏంచేస్తున్నారు? వారి తమ్ముడి కుమారుడైన మిమ్మల్ని, ఈ దేశంలో చూడగలగడం-ఎంత అదృష్టం?"

"చిన్నాజీ! ఇట్‌ఈజ్ ఆల్‌రెడీ లేట్! యూ ఆర్ వార్న్‌డ్ టు కమ్‌హియర్ ఎట్‌వన్స్" మెగా ఫోనులోంచీ గైడు గొంతు చించుకుంటున్నాడు.

"స్వామీ! ఓ మంగళహారతి యిప్పించరూ?"

"అంతకంటేనా. యిదిగో...మంగళం కోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాత్మనే, చక్రవర్తి తనూజాయా, సార్వభౌమాయ మంగళం. పుంస్త్యాం మోహనరూపాయ, మేఘశ్యామల మూర్తయే".

"సెలవుస్వామీ! నమస్కారం, వెళ్ళొస్తా! జ్ఞాపకముంచుకుంటారు గదూ! నా పేరు చిన్నాజీ. ఊరు అడవిలో పల్లె. తిరుపతి దగ్గరే..."

తిరిగొచ్చాక గదిలో కూచుని రాస్తున్నాను. గంట పదయింది. మంగళాకారుడైన స్వామి మంగళహారతి వెలుగుల్లో కనిపిస్తూనే వున్నాడు. మెట్లు దిగుతుండగా గుడిలో గంట మ్రోగడం వినిపిస్తూనేవుంది. శరత్కాలపు వండు వెన్నెలలు పరవళ్ళు దొక్కినట్టుగా నా మనసంతటా ఆనందమే విరిసిపోయింది. ఎందుకో చెప్పనా? చాలారోజుల తర్వాత నేను...మధురంగా, మార్దవంగా, మంజులంగా, మోహనంగా నా తల్లిపలుకు విన్నాను..."

మీరూ విన్నారు గదండీ! వేణునాదానికి, వీణా గానానికి, కలకంఠి కూజితానికి మించి వీనులకు విందైనదేమిటో తెలిసిపోయిందిగదా! నమస్కారం!! ✸

గమనిక: ఈ వారం ప్రచురించాల్సిన కథ

క్షుద్రక్రీడ

వచ్చేవారం ప్రచురిస్తాం

హోమియో వైద్య పితామహుడు:

డాక్టర్ హానిమన్

మానవ జాతికి హోమియోపతి వైద్య విధానాన్ని ప్రసాదించిన డాక్టర్ సామ్యుల్ హానిమన్ 244వ జయంతిని ఏప్రిల్ పదిన జరుపు కుంటున్నారు.

హోమియో వైద్య సృష్టికర్త, వినూత్న వైద్య విప్లవ విధాత అయిన డా. హానిమన్ 1755వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 10వ తేదీన జర్మనీలోని "మీసెన్" అనే కుగ్రామంలో జన్మించాడు. అతి పెద్ద, అతి పేద కుటుంబంలో జన్మించిన హానిమన్ చదువు ఆర్థిక ఇబ్బందుల వల్ల అనేక ఆటంకాలతోసాగింది. చిన్నతనంలో ఎన్ని కష్టాలెదురైనా కష్టపడి, పట్టుదలతో తండ్రి సహాయం లేకుండానే తోటి విద్యార్థులకు గ్రీకు భాషా బోధన చేసి ఆ వచ్చిన డబ్బుతో చదువుకున్నాడు. హానిమన్ తన 20వ యేట లీప్జింగ్ విశ్వవిద్యాలయంలో ఉన్నత విద్యకై చేరాడు. తరువాత అనేక కష్టనష్టాల కోర్చి వియన్నాలో ఎర్లాంగెన్ విశ్వవిద్యాలయంలో వైద్య శాస్త్రంలో పట్టభద్రుడయ్యాడు.

వైద్య పట్టభద్రుడైన డా. హానిమన్ వైద్య వృత్తి చేపట్టి అనేక పట్టణాలలో, అనేక ఆస్పత్రులలో పని చేశాడు. 1782లో. పెళ్లి చేసుకున్నాడు. వృత్తిలో నిమగ్నుడై నిరంతరం రసాయన శాస్త్ర పరిశోధనలు సాగిస్తుండేవాడు. చికిత్స కొరకు ఉపయోగించే ఔషధ ధర్మాలు పరిశీలి స్తుండేవాడు.

జ్వరపడిన రోగుల రక్తం ఓడ్చడం, విరేచన కారి ఔషధాలు వాడడంలాంటి ఆనాటి చికిత్సలను ఖండిస్తూ 1790లో హానిమన్ వ్యాసాలు ప్రచురించాడు. అదే సంవత్సరంలో ఆంగ్లేయ వైద్యుడు కల్లెన్ రాసిన "వస్తు గుణదీపిక" అనే బృహత్ గ్రంధాన్ని అనువదిస్తూ మలేరియా చికిత్సకు వాడే సింకోనా బెరడు అన్నకోశానికి టానిక్‌గా పని చేస్తుందని ఆయన రాసిన వ్యాఖ్యానంతో ఏకీభవించలేక పోయాడు. తాను స్వయంగా ఆ బెరడును వాడి దాని ధర్మాలను రాబట్టదలిచాడు. ఆ బెరడు కషాయాన్ని ఉదయం, సాయంకాలం నాలుగు గ్రాముల చొప్పున పుచ్చుకున్నాడు. కొద్ది రోజుల్లోనే మలేరియా జ్వరాన్ని పోలిన జ్వరం వచ్చింది. ఈ ప్రయోగం అవగానే జ్వరం తగ్గిపోయింది. వెంటనే మెరుపు మెరసినట్లు ఒక ఆలోచన తలుపునకు వచ్చింది. చలి జ్వరాన్ని నివారించే సింకోనా స్వయంగా చలి జ్వరాన్ని కలిగిస్తుందా? డాక్టర్ జాన్ క్లార్కు మాటల్లో చెప్పవలసి వస్తే చెట్టు నుంచి రాలిన యాపిల్ పండు న్యూటనుకు గురుత్వాకర్షణ సూత్రాలు ప్రభోదించిన విధంగా, చర్చిలో వేలాడుతున్న లాంతరు గెలిలియోకు లోలక సూత్రాలు ప్రబోధించిన విధంగా, సింకోనా బెరడు హానిమన్‌కు సారూప్య ఔషధ సూత్రాన్ని ప్రబోధించింది.

సింకోనా బెరడుతో తాను చేసిన ప్రయోగం తర్వాత ఆరు సంవత్సరాల పాటు ఈ ప్రయోగాలు, అధ్యయనాలు సాగించి మొదటి సారిగా 1796లో ఆనాటి ప్రసిద్ధ పత్రిక హూఫ్‌లాండ్ జర్నల్‌లో తన ప్రయోగ ఫలితాలను ప్రకటించాడు. ప్రపంచానికి సంబంధించినంత వరకూ హోమియో వైద్య విధానం 1796లో మాత్రమే అవిష్కరించబడింది. On a New Principle for Ascertaining the Curative Properties of Drugs అన్న శీర్షికలో ఆ చారిత్రాత్మక వ్యాసం వెలువడింది. ఆనాటి నుంచి 'స్వరూపాలలో సరూపాలను నివారించాలి' అన్న నియమం బహిర్గతమయింది. కాని వాస్తవానికి ఈ చికిత్సా నియమం హానిమన్ కన్నా 2500 సంవత్సరాల పూర్వమే వైద్య పితామహుడు హిప్పోక్రాటిస్ చెప్పే వున్నాడు. పురాతన గ్రీకుల కాలంలోనే కాలగర్భంలో కలిసిపోయిన ఈ సహజ చికిత్సా-నియమానికి హానిమన్ తిరిగి ప్రాణం పోశాడని చెప్పవచ్చు.

హోమియో సూత్రాన్ని అవిష్కరించిన్న నాటికి హానిమన్ వయస్సు 42 సంవత్సరాలు. ఆనాటికి అమలులో వున్న మొరటు చికిత్సా పద్ధతులను నిలువునా చీల్చిచెండాడే విప్లవాత్మక సున్నిత చికిత్సా విధానంగా హోమియోపతిని హానిమన్ ప్రచారంలోకి తెచ్చేసరికి మందులు తయారు చేసే వారి వ్యాపారం పడిపోయింది. ఒకే మందు, సూక్ష్మమైన మోతాదు అనగానే పచారి దుకాణాల వ్యాపారానికి విఘాతం కలిగింది. వారి దాడులను తట్టుకోవడానికి సరిపడ విజ్ఞత, పట్టుదల, ఓర్పు, శారీరక దృఢత్వం హానిమన్‌కి వున్నాయి.

1811 నుంచి హానిమన్ లీప్జింగ్ విశ్వవిద్యాలయంలో అధ్యాపకునిగా పనిచేశాడు. తన బోధన తన "ఆర్గనాన్"లో వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాల కనుగుణంగానే సాగింది. తన నూతన సిద్ధాంతాన్ని నమ్మిన ఉత్సాహవంతులైన శిష్యులు లభించారు. వారి సహకారంతో ఔషధ ప్రయోగాలు కొనసాగించాడు. తాను లీప్జింగ్‌లో పని చేసిన కాలంలో 'మెటీరియా మెడికా ప్యూరా' అనే గ్రంధాన్ని ఆరు సంపుటాల్లో వ్రాసి 1811 నుంచి 1821 వరకూ ప్రచురించాడు. వస్తుగుణ దీపిక అని కాకుండా స్వచ్ఛమైన వస్తుగుణ దీపిక అని పేరు పెట్టడంలో విశేషార్థం స్ఫురిస్తుంది. మనుషులపై ప్రయోగాలు జరిపి ఔషధ ధర్మాలు రాబట్టి తన వస్తు గుణదీపికలో చేర్చడం ప్రథమ విశేషం. ఔషధ ధర్మాలను వివరించేటప్పుడు సాంకేతిక పదాలను వాడకుండా సహజంగా వాడుక భాషను ఉపయోగించడం రెండవ విశేషం. ఈ ప్రత్యేకతల వలన ఈ గ్రంధాలు ఈ రోజుకు కూడా ప్రయోజనకరమైన గ్రంధాలుగానే వుండిపోయాయి.

-డా. మోటూరి శ్రీరామక్రిష్ణ